

JAUNŲJŲ GRANDIES PASIRODYMAS

Šimtai Čikagos lietuvių praeitą savaitę vakarą įsikūnėję į jaunosios tautos salę, kaip gera buvo jaunais bati ir patys tokiais pasijuto, kai Tautinių Šokių grupė Grandis tą vakarą Jaunimo Centre surengė spalvingą, savo pavadinimui tinkantį vakarą su turtinga programa iš choro dainų, liaudies šokių ir vaidinimų su keliais fragmentais iš Lietuvos Vestuvių. (Kaip viena Grandies patronų pora daktaras ir Irena Kriaučiūnaitė privačiai prasiitarė, dedamos pastangos rudenį pastatyti pilnas Lietuvos Vestuves).

Svarbiausias, lietuviškų džiaugsmu nudiegiantis jausmas, vos atvykus į Jaunimo Centrą, buvo gražaus, žvalaus, gerai nuaugusio lietuviško jaunimo gausumas. Kiek tik buvo koridorių — koridoriuose, ant laiptų, apačioje prie rūbines, kambariuose ir salėje jie lyg žvirbliai pavasario linksmiai čėžėjo, krykštavo, gyvybe ir džiaugsmu tryško. Visi gražiai aprenkti, mergaitės didžiulioje su "mini", berniukai ilgomis kudomis, bet viskas "su saiku" ir skoniu. Tėvams jie, be abejo, kaštuoja. Jų kalba — neklauskite, bet jie šauniai lietuviškai šoka, vaidina ir dainuoja ir į senesnės kartos klausimus mandagiai lietuviškai atsako.

Pirmasis Liet. Vestuvių fragmentas buvo Pirtuvės arba išvakarės prieš sutuoktuves su

monologais, dialogais, muzika, šokiais ir dainomis.

Močiute, žirdele, tai tau, tai tau — auginai dukrelę ne sau, ne sau...

Žodžiai yra neįprastos plytos, iš kurių mes statome viską, ir fantastiškiausius svajonių rūmus ir sieloms įkalinti narvus. Žodžiai arba sminga į širdies gelmes kaip jietys arba nuslysta kaip lietaus lašai nuo žąsies. Bet sudėk žodžius į dainą — liudies dainas, kurias per amžius dainuoja mūsų tauta, kokią gyvybę ir širdį plaišinančią jie turi galią.

Mūsų XX amžiaus civilizuo-tam ir emancipuotam cinikui arba moterų "Lib" (išsilaisvinimo) madistei jie giliau nesmen-ga, bet įsivaizduokime senuosius laikus vyrų dominacijos epochoje, kur bernelis vedė, o mergelė tekėjo, ką tokia "svod-bos daina" motinėlis ir dukrėlė širdiai reiškė. Gal ne be pagrindo daugumas liudies vestu-vių dainų ir raudų melodijomis tiek artimos, tik turiniu skirtingos. Sekant Grandies lietuviš-ką vestuvių vaidinimą, buvo galima išsiaiškinti, kad į tą pa-čią švelnią nostalgiką nuotai-ką harmoningai įsiderina ir lie-tuviškieji tautiniai liudies šo-kiai, kuriais gausiai ir grakš-čiai buvo išmargintas visas vai-dinimas, kurį labai vykusiai pra-vedė Grandies mokytoja ir siela Irena Narbutaitė — Smieliauskie-

Šokių ansamblis Grandis, vadovaujamas Irenos Smieliauskienės išpildęs šio vakaro programą.

nė, nematoma ranka lyg kokį di-džiulį orkestrą diriguo-dama ma-žiausiai šimtą berniukų ir mer-gaičių — Grandies šokių, prie-dais dainorių ir aktorių.

Tautiniai liudies šokiai yra, turbūt, pati pirmą kartą forma — kol nei kalbos taigi ir dainos ne-buvo — išreikšti savo nuotai-kas, padėką ir maldą Kūrėjų Kū-rėjui pagal savo geriausią išma-nymą. "Šoka" ne vien žmonės, bet šoka ir žiūkai, ožiukai ir te-lycietės, šoka net žvirbliai, uodai ir mašalai. Užnuodytame Amerikos ore nebeteiko matyti, bet nepamirštini tebėra Lietuvos vasaros vakarai, kai saulei lei-džiantis didžiausias sparnuotų vabzdžių grandys ore įvairia-sias "choreografines figūras" iš-darinėdavo, tiesiog savo šokių apsaigą, kad net žmonėms kę-s-ti pamiršdavo.

Kad ir pačiam Dievui — intu-ityvus, iš širdies ir pagal savo geriausią išmanymą atliekamas šokis, kaip maldą, geriau patin-ka, čia bus vieta papasakoti vi-ną seną žemaičių tikėjimo su-pratimą:

Kadaise vyskupas, važiuoda-mas karietą purvinu žemaiti-jos keliu, pamatė bandą ganantį piemenėlį, kurs visą laiką šoki-nėjo per griovį — į vieną pusę, į kitą pusę. Susidomėjęs eksce-lencija paklausė piemenėlio, "Vaikeli, ką čia darai?". "Pondievą garbinu", teisybę pasakė piemenėlis.

"Vargšeli tu mano, tu visiškai nemoki Dievą garbinti. Eik čia, ar tave pamokysiu". Piemenė-lis apsidžiaugė, prisirtino ir vyskupas jį išmokęs kalbėti kaž-kokią maldelę, nuvažiavo. Vai-kas iš didelio susijaudinimo maldelę beregint pamiršo ir su-sirūpinęs ėmė vyskupo karietą vytis, kad jam maldą pakartotų.

Kadangi vyskupo karietą jau buvo nuvažiavusi geroką galą aplink ežerą, vaikas, norėdamas sutrumpinti distanciją, leidosi bėgti skersai ežerą per vandenį, visiškai negrimzdamas. Vysku-po antro kartą pamokytas ir mal-dą kalbėdamas piemenėlis lei-dosi bėgti prie savo bandos tuo pačiu keliu, bet nespėjo koją į ežerą įkelti, kaip ėmė skęsti...

Tikrai mūsų liudies šokiuo-se slypi ir išsireiškia ne tiek žmogiška erotika, kiek sakrališką emocija. Jei būčiau šventasis, tikrai papraščiau Pondievą pa-kviesti mūsų Grandį išpildyti lietuviškų Vestuvių programą danguje, žinoma, iš anksto ga-vęs garantiją, kad Grandis po dangiško banketo vėl bus mums grąžinta! Kad mūsų tautiniai šokiai savo sakrališkumu gali konkuruoti su Bali šokiais, rei-kia tik įsigilinti į graciją, švel-nybę, ir mistišką elementą Sa-dulėje...

Vaidinimas buvo didžiulis pa-siseikimas, už kurį apšiai gėlių ir aplo-dismentų labai pelnytai gavė Grandies motina ir siela Irena Smieliauskienė. Čia vieta su dideliu pasitenkinimu atiduoti pagarbą chorvedei solistei

Dailininko Antano Petrikonio SUSIPAŽINIMO POBŪVIS

Šaltokas sausio mėn. 29 d. vakaras. Paliekame Chicago ir skubame į ramų Grayslake, Ill. kampelį, kuriame prie gražaus ežero yra įsikūrusi dr. Jono ir Janinos Šalnų šeima.

Šį ramų kampelį pažįstame iš svetingų ir vaišingų jo seil-mininkų. Čia vasaromis suva-žiuodavo Vilniaus krašto lietu-viai maloniai atvangai. Mat, bet nepamirštini tebėra Lietuvos vasaros vakarai, kai saulei lei-džiantis didžiausias sparnuotų vabzdžių grandys ore įvairia-sias "choreografines figūras" iš-darinėdavo, tiesiog savo šokių apsaigą, kad net žmonėms kę-s-ti pamiršdavo.

Kad ir pačiam Dievui — intu-ityvus, iš širdies ir pagal savo geriausią išmanymą atliekamas šokis, kaip maldą, geriau patin-ka, čia bus vieta papasakoti vi-ną seną žemaičių tikėjimo su-pratimą:

Kadaise vyskupas, važiuoda-mas karietą purvinu žemaiti-jos keliu, pamatė bandą ganantį piemenėlį, kurs visą laiką šoki-nėjo per griovį — į vieną pusę, į kitą pusę. Susidomėjęs eksce-lencija paklausė piemenėlio, "Vaikeli, ką čia darai?". "Pondievą garbinu", teisybę pasakė piemenėlis.

"Vargšeli tu mano, tu visiškai nemoki Dievą garbinti. Eik čia, ar tave pamokysiu". Piemenė-lis apsidžiaugė, prisirtino ir vyskupas jį išmokęs kalbėti kaž-kokią maldelę, nuvažiavo. Vai-kas iš didelio susijaudinimo maldelę beregint pamiršo ir su-sirūpinęs ėmė vyskupo karietą vytis, kad jam maldą pakartotų.

Kadangi vyskupo karietą jau buvo nuvažiavusi geroką galą aplink ežerą, vaikas, norėdamas sutrumpinti distanciją, leidosi bėgti skersai ežerą per vandenį, visiškai negrimzdamas. Vysku-po antro kartą pamokytas ir mal-dą kalbėdamas piemenėlis lei-dosi bėgti prie savo bandos tuo pačiu keliu, bet nespėjo koją į ežerą įkelti, kaip ėmė skęsti...

Tikrai mūsų liudies šokiuo-se slypi ir išsireiškia ne tiek žmogiška erotika, kiek sakrališką emocija. Jei būčiau šventasis, tikrai papraščiau Pondievą pa-kviesti mūsų Grandį išpildyti lietuviškų Vestuvių programą danguje, žinoma, iš anksto ga-vęs garantiją, kad Grandis po dangiško banketo vėl bus mums grąžinta! Kad mūsų tautiniai šokiai savo sakrališkumu gali konkuruoti su Bali šokiais, rei-kia tik įsigilinti į graciją, švel-nybę, ir mistišką elementą Sa-dulėje...

Vaidinimas buvo didžiulis pa-siseikimas, už kurį apšiai gėlių ir aplo-dismentų labai pelnytai gavė Grandies motina ir siela Irena Smieliauskienė. Čia vieta su dideliu pasitenkinimu atiduoti pagarbą chorvedei solistei

JURGIS JANUSAITIS, imties komitetas, į kurį įeina spaudos, radijo, visuomenės atstovai.

Pažymėtina, kad jau visa ei-lė asmenų yra užsisakę ir sta-lus į sukaktuvinių pagerbi-mo banketą.

Susipažinimo su dail. Anta-nu Petrikoniu dr. Jono ir Jani-nos Šalnų suruoštame pobūvy-se dalyvavo inž. A. ir M. Ru-džiai, "Draugo" redak. K. ir K. Bradūnai, Dr. Meškauskas, Ni-jolė ir Albertas Vengriai, Ber-natavičiai, Maščiai, Skališiai, Stankūnai, Pakalkos, M. Re-mienė, Geniočiai, kun. J. Bore-vičius S. J., dail. J. Daugvila, Kriaučiūnai, Kereliai, pats kaltininkas dail. Antanas Pet-

rikonis su žmona ir kit. Ta pra-ga dail. Antanas Petrikonis pa-dėkojo maloniems šeiminin-kams, dr. J. ir J. Šalams, už-lui yra sudarytas platesnės ap-

ma, už rūpestį ir dėmesį suka-k-tuvinei parodai, už visokerio-pą talką ir visiškus svečiams, taip šiltai sutinkančioms besi-artinančią meno parodą.

Visi svečiai, šeimininkų glo-boje, vaišinosi skaniais val-giais ir gerimais, šnekėjavosi iki vėlumos lieddami dail. An-tano Petrikonio kūrybinio gy-venimo kelią, dalindamiesi mintimis lietuviškojo gyveni-mo apraiškomis, bei besigėrė-dami dr. J. ir J. Šalnų gražiu gyvenimu, kurių namuose jau tiesi tarytum kokiame gražioje meno galerijoje. Čia daug ir dail. A. Petrikonio kūrybos darbų puošia kambarius, taip pat atstovaujami ir kiti lietu-viai dailininkai. Čia randame ir mielosios tėviškos kampelį, kuriame gausu gintaro išdirbi-nių, kurie primena ir toli pasi-likusią Tėvynę Lietuvą.

Gi dr. Jono Šalnų kūrybin-gumų visi stebėjosi, nes jis sa-vo liuoslaikius skiria ne tik me-džiojimui, bet ir namų aplin-kos puošmenoms. O ypatingas iš kelmų jo paties pagamintas stalas liudijo jo tikrus meni-nius sugebėjimus.

Po jaukaus susipažinimo su dail. Antanu Petrikoniu vaka-ro svečiai skirstėsi vėlyvą nak-tį į namus, išsiveždami ir iš šių namų malonių prisimini-mus.

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIEŅAS"

Dreams for sale.

Everybody's got a dream lurking around in the back of his mind. A dream vacation. A dream cottage. A dream car.

Dreams can be a lot more fun if you know you're doing something to make them come true.

And that's what the Payroll Savings Plan is all about. When you sign up an amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds.

Now Bonds mature in less than six years. That's the shortest maturity period ever, and makes Bonds a practical way to save for dreams you want to come true while you're still young enough to enjoy them.

See the folks in the payroll office where you work. They've got dreams for sale.

Now Bonds pay 4 1/2% interest when held to maturity of 5 years. 10 months after the first year. Bonds are replaced if lost, stolen, or destroyed. When needed they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America.

Now Bonds mature in less than six years.

NAUJIEŅOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

